

ALUMINIUM: HVOR KOMMER DET FRA?

Det er rigtigt, at sølvpapir slet ikke er lavet af sølv, men af aluminium, som Helene fortæller Line i stykket – og så fortæller hun også om, hvordan man laver aluminium.

Line kan ikke helt følge med i Helenes historie, og det er ikke så mærkeligt, for det er virkelig indviklet at lave aluminium! Det tog også mange år, før man fandt en effektiv måde at få aluminiummet ud af malmen (klippestykkerne), og derfor var aluminium i gamle dage lige så dyrt og sjældent som sølv og guld.

Da man først havde fundet ud af at udvinde aluminium på en smart måde, blev det til gengæld en kæmpesucces, og nu bruger vi enorme mængder af aluminium.

Det bliver brugt til alt muligt fra at bygge flyvemaskiner til at pakke vores madpakker ind i og til konservesdåser med makrel i. Aluminium er let, det er stærkt, og der er så meget aluminiumsmalm i verden, at det heller ikke er særligt dyrt.

Desværre kræver det utroligt meget energi at fremstille aluminium, og udvindingen skaber forurening. Så det er egentlig mærkeligt, vi bare smider dåsen i skraldespanden, når vi har spist makrellen.

Har du tænkt over hvordan fisken kommer ind i dåsen? Det kan du se her:

Tunfisk i Kina: <https://www.youtube.com/watch?v=9jiispK7yVw>

Makrel i tomat i Danmark: https://www.youtube.com/watch?v=wCO_nOhKso_M

HVORNÅR OPFANDT MAN DÅSEMAD?

Konservesdåsen blev opfundet i 1810, men mærkeligt nok blev dåseåbneren først opfundet 48 år senere – i 1858.

Indtil 1858 brugte man fx hammer og mejsel eller lommeknive til at åbne konservesdåser!

GØR DET SELV: FÅ ALUMINIUM TIL AT SYNKE

Det meste metal synker til bunds i et glas vand, men aluminium er så let, at det faktisk er lidt svært at få til at gå til bunds, da det kun er en lille smule tungere end vand.

DET SKAL DU BRUGE:

- Lidt sølvpapir
- Andre små metalting, fx mønter, hårspænder, skruer, søm, osv.
- Et glas vand

En sølvpapirskugle flyder bare ovenpå vandet ...

... indtil man virkelig får mast den sammen!.

TEATER DU MILDE HIMMEL · TAG EN TING - EKSTRAMATERIALE

Prøv at se, hvor nemt fx jern og stål synker i et glas vand.

Prøv så med en sølvpapirkugle.

Den flyder bare ovenpå.

Mas kuglen mere sammen og mere sammen, til den endelig synker.

Endelig! Som du nok kan mærke, kræver det ret meget at få sølvpapiret til at synke helt til bunds i glasset.

Jern er dobbelt så tungt som aluminium, og guld er syv gange tungere! Gulds vægtfylde er 19,3, jerns er 7,9 mens aluminiums vægtfylde kun er 2,7!